

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefona uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

Mučen spor med severnimi Slovani

Nesoglasja med Poljsko in Češkoslovaško

Koncem tega meseca bo obiskal francoski zunanji minister Barthou obe prestolnici severnih Slovanov, Varšavo in Prago, in dasi se je z raznih strani trdovratno zanikalo, da bi imelo njegovo potovanje mimo drugih tudi namen posredovati v sporu med Poljsko in Češkoslovaško, se vendar zdi, da so bile te informacije točne. Zanikanje je pa tudi razumljivo, tako s strani Varšave kakor s strani Prage, saj noče nobena priznati, da bi bil ta spor tak, da bi bilo potrebno Barthoujevo posredovanje. V resnici bi pa bilo zares potrebno, da se preženejo megle, ki so se zadnje čase zopet zbrale na poljsko-češkoslovaški meji. Nesoglasja med Poljaki in Čehi niso najnovejšega in tudi ne šele povojnega datuma. Med obema slovanskima narodoma so obstojali spori že pred vojno na ozemlju bivše Avstro-Ogrske. Avstrijski Poljaki so vodili v Avstriji skoraj vedno in dosledno neslovansko politiko. Na Dunaju so podpirali vsako vladno tudi če je bilo treba proti interesom Čehov, Slovencev in drugih, samo da so dobivali koncesije za Galicijo in Šlezijo. Zato so imeli v Avstriji nekakšno privilegirano stališče in so mogli na Tešinskem celotno raznarodovati češki življenj, o čemer nam pričajo mimo drugega tudi Bezručeve »Šlezke pesmi«.

Prav zaradi Tešinskega je nastal tudi tik po zrušenju Avstro-Ogrske prvi resnejši spor med mlado Češkoslovaško in obnovljeno Poljsko. Poljaki so reklamirali vse Tešinsko zase, Čehi so pa hoteli priključitev tega ozemlja k svoji državi. Nastali so celo oboroženi spopadi in tekla je bratska slovanska kri, a spor bi bil postal lahko še usodnejši, da niso bili tako Čehoslovaki kakor Poljaki takrat preveč zaposleni na drugih straneh in da ni posegla vmes antanta, ki je končno razsodila tako, da je večina ozemlja pripadla Češkoslovaški. Naravno je, da je prišlo tako v Češkoslovaško tudi nekaj tisoč Poljakov, med katerimi je pa zelo veliko renegatov, to se pravi polpoljenih Čehov. Čehi so se postavili popolnoma upravičeno na isto stališče kakor ml Slovenci glede naših nemčurjev, da renegati niso narodna manjšina, do čim so se Poljaki orientirali v duhu Nemcev, češ, da so vsi ti mešanci čisti Poljaki. Tu so nastale težkoče zaradi ureditve položaja poljske narodne manjšine na Češkoslovaškem, dasi so Čehoslovaki dali pravim Poljakom vse ono kar so jim zagotovile kot narodni manjšini mirovne konference, in še veliko več. Tako je za vsaj 10 let utihnil spor zaradi Tešinskega, dokler se ni letos obnovil v obliki časniških izpadov in obojestranskih polemik.

Iniciativo za obnovitev tega spora je dal Krakov s svojo neslovansko, še izza avstrijskih časov orientirano men-

taliteto. Napadom na Češkoslovaško v krakovskih listih so sledila razna sovražna predavanja, prirejala so se manifestacije in demonstracije in registriranih je bilo celo nekaj prav neljubih incidentov. Če pa hočemo pravilno razumeti krakovsko mentaliteto, moramo mimogrede omeniti, da je tamkajšnja Poljsko-italijanska liga priredila pred meseci tudi predavanje o »italijanski« Dalmaciji, združeno z manifestacijo za »italijanske pravice« in da se je v istem Krakovu povelečevala »pravica okrnjene« Madžarske. Krakovsko in gališko razpoloženje napram Češkoslovaški se je polagoma, dasi v znatno oslavljeni meri, prenašalo tudi na ostalo Poljsko. Tako je nastalo na Poljskem zastrupljeno ozračje in slišali so se v javnosti (sicer neoficielni) prav sramotni glasovi o »potrebi vrnitve Slovaške Madžarski«, o »potrebi skupne poljsko-madžarske meje«, o »upravičenosti nemških teženj na Češkem« i. t. d. Tudi glasovi, ki so zahtevali priključitev Slovaške in Podkarpatske Rusije k Poljski niso manjkali. Sporazum Varšave z Berlinom je tudi nekaj prispeval k temu, zlasti stališče Poljske, da priznava in odobrava priključitev Avstrije k Nemčiji. Na vse to je odgovorila seveda tudi češka javnost, in deloma v enakem tonu. Očitno se je Poljski, da je nova Avstrija, v kateri so Poljaki sploh v manjšini in naštevale so se dosti pretrane številke moči narodnih manjšin na Poljskem. Vseemu temu so se pridružili razni incidenti, aretacije poljskih časnikarjev in kulturnih delavcev, zaplenjenje denarja nekemu poljskemu diplomatu itd., čemur je sledil izgon velikega števila Čehov iz Poljske.

Kot Slovani moramo biti napram tem nebratskim sporom med Čehi in Poljaki absolutno objektivni in naša najiskrenejša želja mora biti, da se čimprej odstranijo. Zato moramo ugotoviti, da niso brez krivde ne eni ne drugi, zlasti kar se tiče glavnega vzroka nesoglasij Tešinskega. To ozemlje in število prebivalstva na njem je tako neznatno, da nikakor ni vredno, da bi se zaradi njega kalilo slovansko bratstvo. To je potrebno še toliko manj, ko so tako Poljaki kakor Čehi ob koncu svetovne vojne dobili skoraj do zadnjega kosa vse svoje narodno ozemlje in mimo tega še milijonske narodne manjšine. Kaj bi šele dejali, če bi se jim zgodilo to, kar se je zgodilo nam Slovincem, ki smo izgubili veliko tretjino svoje zemlje in ljudi? Tešinsko je zato muha napram slonu in zlasti tako ostra polemika gotovo ni bila potrebna, dasi moramo vendar priznati večji greh Poljakom kakor Čehom. Zato upamo, da se bo Barthouju posrečilo, odstraniti to megle, ki nas kot Slované boli. Obnovitev bratstva je velika zahteva časa in vseh slovanskih interesov!

Ponesrečitev obnovitve antante

Francosko prizadevanje za obnovitev antante izza vojne propadlo - Francija mora preorientirati svojo zunanjo politiko

LONDON, 5. aprila. Včeraj se je sestala angleška vlada k prvi seji po Veliki noči, vendar se ne pričakuje od te seje nobenih pomembnejših sklepov, ker se bodo diplomatska pogajanja nadaljevala še do konca tega tedna. Včerajšnji rezultat diplomatskih posvetovanj med Parizom, Brusljem, Londonom, Rimom in Berlinom se označuje kot neuspeh francoskega načrta, da se iz londonske pripravljenosti za mir znova vzpostavi antanta iz svetovne vojne. Zlasti italijanska vlada je doslej najodločnejše odbila predlog, da bi se osnovala fronta proti Nemčiji. Zaradi tega se v tukajšnjih

političnih krogih zatruje, da bo Francija prisiljena izvesti pregrupacijo svojega zavezniškega sistema in sicer v prvi vrsti tako, da utrdi svoje položaje v vzhodni Evropi. Zato se tu pričakuje, da bo francoska diplomacija načelno sprejela angleški memorandum o razorožitvi ter storila vse, da se zaostrijo italijansko-nemška nasprotja v Podonavju, zlasti pa da izvede zblizanje med Poljsko in državami male antante. Temu namenu ho po za trdilu informatorjev namenjeno tudi Barthoujevo potovanje v Varšavo in Prago, a obiskal bo tudi Bukarešto in Beograd.

Japonski atentat na Singapur

OBLASTI ODKRILE ZALOGE EKSPLOZIVA, KI BI LAHKO DVIGNILE V ZRAK VSE MESTO.

LONDON, 5. aprila. Iz Singapura poročajo senzacionalno vest, da se je tamkajšnjemu redarstvu posrečilo najti sredi mesta ogromno skladišče eksploziva. Skladišče je bilo tako veliko, da bi se moglo vse mesto dvigniti v zrak. Nobenega dvoma ni, da gre tu za zaroto proti varnosti tega največjega oporišča angleške mornarice v Aziji in bi v primeru uspeha atentata bile ogrožene tamkaj-

šnje pozicije Velike Britanije. Kolikor je bilo mogoče izvedeti sta bila doslej prijeta dva Kitajca, ki sta delala po nalogu neke druge države, ne Kitajske. Očito je, da gre tu za Japonsko, kateri je Singapur trn v peti, ker preprečuje svobodo njene akcije v Aziji. Če se uresniči sum nje, da so tu vmešani Japonci, je čisto gotovo, da se bodo odnošali med Veliko Britanijo in Japonsko znatno poostrižili.

Nevarnost desničarskega puča v Nemčiji

ZANIMIVA POROČILA ANGLEŠKIH LISTOV. GENERALI IN MONARHISTI NEZADOVOLJNI ZARADI POLJSKE.

BERLIN, 5. aprila. Angleški dopisniki javljajo svojim listom, da se vedno bolj veča spor, ki obstoja med narodnosocialistično stranko in državno vojsko. Voditelji vojske so posebno nezadovoljni zaradi vzhodne politike vlade, to je zaradi pomirjenja s Poljsko. Tako, trdijo ti dopisniki, raste v vojski vedno bolj ugled bivšega kancelarja generala

Schleicherja. Nekateri listi poročajo v zvezi z zadnjim govorom ministra Hessa, ki je sam priznal možnost desničarskega puča, da tak puč ni izključen ter bi bil začetek iz vrst vojske in monarhistov. Vojaški krogi in monarhisti iz Vzhodne Prusije so silno nezadovoljni zaradi sprazuma s Poljsko.

Obsedno stanje v Parizu?

PARIZ, 5. aprila. Če bi se zaradi vladnih odredb, ki se pričakujejo danes, pojavili nemiri, katere napovedujejo državni uradniki, ki so nezadovoljni z znižanjem plač, je vlada sklenila takoj proglasiti nad vsem Parizom obsedno stanje. V ta namen so bila že včeraj poklicana v Pariz velika vojaška ojačenja z dežele. Pa tudi redarstvo je stalno v alarmni pripravljenosti.

FRANCOZI ZANIKAJO.

PARIZ, 5. aprila. V službenih krogih kategorično zanikajo vest, katero je objavila neka tuja agencija, trdeč, da se bo pristanišče v Calaisu spremenilo v bazo za francoske podmornice.

HENDERSON V PARIZU.

PARIZ, 5. aprila. Predsednik razorožitvene konference Henderson pride jutri semkaj in bo ostal tu 3 dni. Sestal se bo z Barthoujem, ki ga bo obvestil o sklepih francoske vlade zaradi varnosti in razorožitve.

NEMŠKO KRITJE PADA.

BERLIN, 5. aprila. Včeraj je bilo objavljeno poročilo nemške Državne banke, iz katerega sledi, da znaša njeno kritje samo 6,7 odstotkov. Še prejšnji teden je znašalo kritje 8 odstotkov.

Papen obišče Dunaj?

RIM, 5. aprila. Nemški državni podkancelar von Papen, ki se mudi že izpred Velike noči v južni Italiji, na merava po vesteh, ki so se danes razširile v tukajšnjih političnih krogih, ob vrnitvi v Berlin obiskati Dunaj. Nemško poslanstvo v Rimu te vesti ne potrjuje in ne zanika.

HANSI NIESE UMRLA.

DUNAJ, 5. aprila. Znana gledališka in filmska igralka Hansi Niese je danes umrla.

MAROŠKI SULTAN V EVROPI.

RABAT, 5. aprila. Maroški sultan obišče Francijo, kjer bo ostal več tednov v nekem kopališču.

JAPONCI ZA ENAKOPRAVNOST NEMČIJE.

TOKIO, 5. aprila. V listu »Japan Advertiser« je objavil baron Sakotani, član gornjega doma, apel na vse državničke na svetu, naj priznajo Nemčiji, kakor tudi vsaki drugi državi na svetu pravico do lastne obrambe. Nadalje navaja 10 točk, pod katerimi bi se Japonska mogla vrniti v Ženevo in zahteva v glavnem revizijo vseh dosedanjih aktov Društva narodov. Ena izmed 10. točk je tudi ta, da se omogoči tudi Nemčiji vrnitev v Društvo narodov. V političnih krogih se zatruje, da ta apel ni izšel brez vednosti in volje vlade.

Misija podkancelarja von Papena

PODKANCELAR SE MUDI V ITALIJI, DA BI DOSEGEL PRI VATIKANU NOV MODUS VIVENDI.

RIM, 5. aprila. Bivanje nemškega podkancelarja von Papena v Rimu se spravlja v zvezo z novimi nesporazumi, ki so se pojavili med Nemčijo in Vatikanom. Vatikan je vznemirljen zaradi ukinjenja katoliških mladinskih organizacij in ovi-ranja katoliških organizacij pri delovanju na kulturnem in prosvetnem področju neodvisno od podobnih društev in institucij narodnih socialistov. Katoliška mladina je nasilno priključena Hitlerjevi mladini, kjer je pod uplivom protestan-

tov, ki se povsod trudijo pridobiti jo za svojo veroizpoved. Po informacijah iz Berlina so Hitler in nekateri drugi zmernejši voditelji za sporazum z Vatikanom in ugoditev njegovim zahtevam, da se katoliška mladina prepusti vodstvu katoliških organizacij. Hitler in njegovi trdijo, da je v Nemčiji 20 milijonov katolikov, ki jih ne smejo terati v nasprotni tabor. Naloga von Papena je sedaj, da izdela v duhu Hitlerjevih instrukcij nov modus vivendi za nemške katolike.

Dnevne vesti

Iz vojaške službe. V Beogradu je napravil izpit za kapetana mariborski rojak artiljerijski poročnik g. Vilko Ogorelec, sin upokojenega nadučitelja g. Ogorelca. Mlademu slovenskemu častniku naše iskrene čestitke!

Iz banovinske službe. Ostavko na banovinsko službo je podal banovinski sekundarni zdravnik v splošni bolnišnici v Mariboru dr. Janko Benedik; v višjo položajno skupino je napredoval pisarniški uradnik Rudolf Kolavčič pri okrajnem glavarstvu Maribor, levi breg; vpokojena pa sta banovinski služitelji v mariborski splošni bolnišnici Marko Kramberger in banovinska služiteljica istotam Elizabeta Pepelnakova.

Iz železniške službe. Premeščeni so po službeni potrebi: prometnik Henrik Fabijan iz Pliberka v Prevalje, prometnik Franc Smodiš iz Ivanjke v Pragerko, prometnik Stanislav Čretnik iz Kotoribe na Zidani most, telefonist Franc Žnidarič z Zidanega mosta na Pragerko, zavirač Rudolf Likavec iz Ljubljane v Maribor in prometnik Miha Ferenčak iz Maribora k prometno-komercialnemu oddelku ljubljanske direkcije.

Pisatelj France Bevk izpuščen. Naši listi so obširno poročali o aretaciji in konfinaciji znanega goriškega pisatelja Franceta Bevka in se zgražali nad krivico, ki se mu je zgodila. Pisatelj Bevk je bil konfiniran na otoku Ventotene. Včeraj pa je bil izpuščen iz konfinacije in se je že vrnil v Gorico.

Poroke. V Mariboru so se te dni poročili: Edvard Zepan, železničar in Angela Beraničeva, posestnikova hči iz Cirkovc; Franc Krajnc, delavec in delavka Marijeta Niklova; Franc Repolusk, strojevodja in blagajničarka Ema Karnerjeva; France Has, zasebni uradnik in Hilda Račičeva, hčerka restavratke; Jože Repnik, delavec in posestnikova hči Ottilija Ramutova; France Knehtl, trgovski pomočnik in gospodinja Justina Koblarjeva; Konrad Kajnih, pekovski pomočnik in šivilja Štefka Vekonjeva iz Hoč. Bilo srečno!

Razpisana zdravniška služba. Pri banovinski splošni bolnišnici v Mariboru je razpisana služba zdravnika uradniškega pripravnika. Prosilci naj vložijo prošnje do 12. tm. pri banski upravi v Ljubljani.

Nova ureditev poštne službe. Finančna odbora senata in narodne skupščine sta odobrila novo uredbo o organizaciji telefonske, brzotjavne in poštne službe. Uredba je dobila včeraj končno sankcijo in bo stopila v veljavo, ko bo objavljena v »Službenih Novinah«.

Pravoslavni Velikonočni prazniki. Pravoslavna cerkvena občina v Mariboru obvešča svoje vernike, da bodo na Veliki petek dne 6. tm. ob 16.30 v pravoslavni kapeli večernice. Na Veliko soboto dne 7. tm. bodo večernice prav tako ob 16.30. Na velikonočno nedeljo pa bo jutraj ob 4. uri procesija in jutranje opravilo, po katerem bo sveta maša.

Dar. Namesto venca na grob umrlega vpokojenega inspektorja in posestnika g. Ivana Köstla je darovalo Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev 150 Din za svoje brezposelne člane.

Smrt najstarejše Slovenke. V Slovenski Bistrici je te dni umrla vdova Jera Jelenova, stara 106 let. Pokojnica je bila najstarejša žena v Sloveniji in je bila vse do svoje smrti čila in zdrava ter je mnogo pripovedovala o svojih doživljajih iz rane mladosti. Pomagala je italijanskim delavcem graditi progo železnice Dunaj-Trst. Rojena je bila v Laporju in je kot vdova preživela dolgih 65 let.

Samomor v Tattenbachovi ulici. Danes ponoči je okoli polnoči skočila z balkona tretjega nadstropja hiše št. 19 v Tattenbachovi ulici na notranje dvorišče 52-letna Marija Iglarjeva in obležala na mestu mrtva. Komisija, ki je bila poklicana, ni mogla ugotoviti več drugega, kakor smrt, zato je odredila prevoz trupla pokojnice v mrtvašnico. Kaj je pokojnico gnalo v prostovoljno smrt, še ni ugotovljeno.

»Veliki adresar za mesto Maribor in širšo okolico« izide tekom leta 1934. 50.000 adres, remek delo »Reklame«. Hiše z naročili pri Tiskovni založbi r. z. z. n. z. v Mariboru, Gregorčičeva ul. 26. telefon 29-70.

Ekskurzija v Palestino. Ob priliki letavantskega sejma v Tel Avivu priredi društvo »Putnik« veliko ekskurzijo v času od 21. aprila do 16. maja (Zagreb - Beograd - Solun - Atene - Pirej - Jafa - Poreit - Kairo, Aleksandrija in nazaj). Prijave do 7. aprila, kakor tudi vse podrobne informacije, preskrba vizumov in valut pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova c. 35 tel. 21-22.

Ponesrečen kolesar. Ko je včeraj popoldne kolesaril po Ruški cesti posestnik Mihael Robrešek, ga je doletela hujša nezgoda. Izgubil je oblast nad vozilom in padel tako nesrečno, da je obležal hudo poškodovan v nezvesti in so ga morali poklicani reševalci prepeljati v bolnišnico.

K vojakom potrjeni dijaki, ki še niso končali svojih študij, naj najkasneje do 15. t. m. zaprosijo za odložitve kadrske službe, če tega še niso storili, ker bodo sicer brezpogojno vpoklicani in se njihove naknadne prošnje ne bodo upoštevale. Prošnje naj naslovijo s kolkom za 5 Din ter jim priložijo še kolek za 20 Din. Prošnji morajo priložiti tudi z 20 Din kolkovano potrdilo šole, da so redni učenci.

Važno za vojne invalide! Mariborska garnizija je razpisala zakup kantine v Meljski vojašnici. Vojni invalidi v Mariboru, ki bi reflektirali na zakup kantine, se pozivajo, naj se čimprej zglase v društveni pisarni na Rotovškem trgu v ponedeljek, sredo ali soboto med uradnimi urami od 9. do 11., kjer dobe vsa podrobnejša pojasnila.

Za veliko sokolsko tombolo v nedeljo. 8. aprila so razstavljeni dobitki od danes naprej v garaži hotela »Orel« na Grajskem trgu. 11 tombol, med njimi 5000 Din v gotovini, in izredno veliko ostalih dragocenih dobikov čaka na srečne dobitnike. Kupujte tablice!

Krajevna organizacija JNS za V. magdalenski okraj. Prihodnja redna odbora seja bo v ponedeljek dne 9. t. m. ob 20. uri v gostilni Golob »Pri lokomotivi« v Frankopanovi ulici. Udeležba za vse odbornike in člane propagandnega odseka obvezna!

Posestna sprememba. Posestnika Marija in Karl Steinbrenner sta prodala hišo na Koroški cesti št. 92 ženi policijskega uradnika Tereziji Pavletičevi za 85.000 Din.

Kreditna zadruga državnih nameščencev v Mariboru obvešča svoje cenjene člane, da bo občni zbor v petek, dne 6. t. m. ob 20. uri v poslovnem prostoru v Lekarniški ulici.

Da bo jasno. V »Delavski Politiki« z dne 31. III. t. l. je izšla kritika o predstavi Dramskega studija ZKD (»Ljubimkanje«), ki je bila zadnje dni v Narodnem gledališču. Kritiki je bržčas mlad strankarski človek, ki ne ve, da je več različnih pojmovanj umetnosti, tendenciozne in netendenciozne. Zadevno spregovorimo morda kdaj pozneje. Vrh vsega pa je umetnik rodil pri izdelavi svojega vledela, da se je lotil najprej lažjih del, da se ob njih učil. Samoniklost se zgradi šele tekom nastajanja, tekom razvoja. (Sodrugova kritika tudi ni tako samonikla, kakor jo morda sam pojmuje.) Pa naj recimo »Svoboda« vzporedi pod kritikovo režijo kakšne »Glembajeve«. Kar se pa tiče napadenega okusa v sodobni umetnosti, je sodrugu kritiku dobro znano, da so nameravali v letošnji sezoni pripraviti Tollerjevega »Hinkemanna«, kar so pa odložili na prihodnjo sezono. Zakaj? Ne morda zaradi idejne vsebine, nego zato, ker ga nočejo oskrniti z začetniško nerodnostjo. Vemo sicer, da je sodrug mnenja, da je spontan izraz simpatije do drame tudi nekaj vreden, dasi je izvedba vsestransko siromašna. Končno pripominjamo, da to sodrug kritik itak ve, ker je tudi on mlad in mu je znano, da mlad človek ni filister, ako se kjerkoli in kakorkoli udeležuje, da so idealisti raznobarvni in sploh različno ustrojeni. Torej: njegova kritika je le strankarsko-lajčna gesta v umetniški stroki. (-t).

K sobotnemu koncertu moškega zbora »Drave« v Studencih. »Drava« je priredila v bližnjem in širšem mariborskem okolišju že dokaj koncertov in ima takih prireditelj še več na sporedu, je vendar sobotni koncert v Studencih posebnega pomena. Studenci so namreč rojstni kraj Narodnega železničarskega glasbenega društva »Drava«, kjer se je pred petnajst leti ustanovil pod vodstvom svojega prvega predsednika in pevovodje g. Jožka Vokača moški zbor, sestavljen iz delavcev in uradnikov železniške delavnice in kurilnice. Društvo se je pričelo krepko razvijati, je zasnovalo pozneje še godbeni, tamburaški in šolski odsek in je v dobi svojega petnajstletnega obstoja opravilo kot narodna postojanka na desnem bregu Drave vsega uvaževanja vredno delo. S sobotnim koncertom, pri katerem hosta poleg pevskega zbora sodelovala še solista tenor g. Avgust Živko in g. Franjo Lukaš s harfo, ima torej društvo namen počastiti svoj rojstni kraj. Koncert se bo vršil 7. tm. ob 20. uri v Sokolskem domu.

Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru je letos izredno dolavna, kajti imela je že lepo predavanje kmetijskega referenta g. Žnidariča in dva praktična tečaja o pravilnem sajenju, obrezovanju in negovanju. Zanimiv je bil tečaj 11. marca v Štrigovi, ki se ga je udeležilo okrog 300 oseb. V nedeljo 25. marca je bil sličen tečaj v sadosnosniku ge. Stajnkove. Oba tečaja je vodil iz prijaznosti priznani drvesničar g. Štampar. V praksi so posegli tudi naši pridni absolventi raznih kmetijskih šol, med njimi Stanjko, Fian, Reich in Kramberger. Podružnica šteje 111 članov in ji predseduje upokojeni učitelj g. Zacherl. Ker potrebuje podružnica nujno še tretjo škropilnico, bo priredila na belo nedeljo zvečer v Zavrtinkovi gostilni tombolo.

Ljudska univerza v Mariboru. V pričanju, da ustrežemo našemu občinstvu, smo prevzeli na hitro izven programa skupno s tukajšnjim Angleškim krožkom interesantno predavanje znane londonskega profesorja mr. F. L. Edwardsa, ki je na turneji in pride sedaj iz Beograda. Predaval bo na podlagi izbranih skioptičnih slik o angleški arhitekturi sedanjosti in preteklosti, in sicer v petek 6. aprila ob 20. uri. Tudi onim slušateljem, ki ne obvladajo angleščine, bo nudilo predavanje velik užitek in pa spoznanje zelo interesantne, nam malo znane angleške arhitekture. Saj bodo slike najboljši tolmači! Opozorjamo, da je angleška stanovanjska kultura zelo kosiljiva in bo gotovo g. profesor posvetil notranjosti angleške hiše potrebno pažnjo. — Angleški krožek pa poziva svoje članstvo, naj se zanimivega in poučnega predavanja udeleži v čim večjem številu.

Gasilska razstava. V okviru XV. Ljubljanskega velesajma spomladi leta 1935 se bo vršila v smislu soglasnega sklepa seje osrednjega odbora Gasilske zjednice dravske banovine gasilska razstava, ki bo prva te vrste v Jugoslaviji. Izvoljen je že poseben razstaveni odbor, ki bo takoj pričel priprave, da bo ta razstava res nudila to, kar bo pripomoglo našemu gasilstvu do pravega zaslužnega ugleda med vsemi sloji prebivalstva. O obsegu te razstave bomo mogli kmalu več poročati.

Radio Ljubljana. Spored za petek 6. tm.: Ob 12.15: češka lahka orkestralna glasba; 12.45: poročila; 13: čas, reproducirani vokalni koncert; 18: kmečka kapela, igra na ploščah; 18.30: izleti za nedeljo; 19: francoščina; 19.30: predavanje Narodne obrane; 20: prenos iz Zagreba; 22: čas, poročila, radio-jazz.

Grajski kino. Danes zadnji dan »Velika ljubezen mladega prince« z Willyjem Fritschem. Naš prihodnji velefilm »Carica Katarina« z Elizabeto Bambergerjevo.

Kino Union. Od danes četrtka dalje »Na stranpoti življenja«, v. lefilm izredne lepote z Johnom Bolesom in Ireno Dunne v nemškem jeziku.

Pri motnjah prebave, želodčnih bočinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespianju, oslablosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 5. aprila ob 20. uri: »Gorenjski slavček«. Red A.

Petek, 6. aprila ob 20. uri: »Vijolica z Montmartra«. Red B. Gostovanje Erike Družovičeve.

Sobota, 7. aprila ob 20. uri: »Rože v snegu«. Zadnjič. Globoko znižane cene. (Od 20 Din navzdol.)

Prihodnja uprizoritev najboljši letošnje operetne predstave »Vijolice z Montmartra« bo v petek, 6. tm. za red B. Tudi pri tej predstavi gostuje v naslovni partiji Erika Družovičeva, odlična članica zagrebške opere, ki je tej opretili pripomogla do popolnega uspeha.

Prva ponovitev pravilne igre »Jurček« bo v nedeljo, 8. t. m. ob 15. uri. Delo je ob premieri prav ugaialo in deco izborna zabavalo. Pri tej otroški predstavi veljajo znižane cene.

»Rože v snegu«, poslednjič v sezoni in po globoko znižanih cenah. Opereto »Rože v snegu«, ki si je ob začetku letošnje sezone radi svoje krasne, mestoma kar operne muzike, takoj osvojila simpatije občinstva, uprizore v soboto 7. t. m. poslednjič v sezoni in po globoko znižanih cenah. (Od 20 Din navzdol.)

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbnega mozga najtopleje priporočati. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vozne olajšave. Jadranska obala, zdravi kopališča, objezerska mesta in višinska letovišča po 10-dnevem bivanju četrtinska vožnja pri povratku na železnici. Novi Sad: Sejem plemenske živine 14.—17. aprila. Polovična vožnja od 12.—19. aprila. Legitimacija Din 20.—. Skopje: 20-letnica prvih rekrutov iz Južne Srbije. Četrtninska vožnja v času od 10.—19. aprila. Legitimacija Din 10. Avstrija: Po 10-dnevem bivanju v pred sezoni od 1. aprila do 30. junija 50% popusta pri povratku iz letovišč. Basel: Vzorčni sejem 7.—17. aprila. Popusti na železnicih. Bruxelles: Mednarodni sejem od 4.—18. aprila. Popusti na železnicih. Tunis: Industrijski in poljedelski sejem od 14. aprila do 4. maja. Popusti na železnicih in parnikih. Rim: Sveto leto podaljšano do 31. maja. Polovična vožnja. Rim: Zgodovinska razstava še do 21. aprila. 70% popusta na železnici. Milan: Vzorčni sejem in Turin: Modna razstava od 7.—27. aprila. 70% popusta na italijanskih železnicih. Italija: Za vse kraje po 6-dnevem bivanju polovična vožnja na italijanskih železnicih. Vse nadaljnje informacije, nabava kart, valut itd. pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, Tel. int. 2122.

Otvoritev rednega potniškega letalskega prometa med Ljubljano ter Zagrebom in Suškom bo 1. maja. Razen tega bo 1. maja otvorena proga Ljubljana—Celovec.

Zasačen tihotapec. Na velikonočno nedeljo jutraj so obmejni stražniki aretirali delavca Antona L., ki je nameraval rano jutraj prekorajiti našo mejo. V nahrbtniku je nosil nad 8 kg saharina, več zavojčkov vžigalnih kamenčkov in vžigalnikov. Tihotapecu so stražniki blago zaplenili in ga izročili finančni oblasti, njega samega pa v zapore mariborskega sodišča.

Živalske kužne bolezni. V Sloveniji se je po stanju z dne 25. marca pojavila svinjska kuga na 33 dvorcih, svinjska rdečica na 9, steklina in perutninska kolera pa na 1 dvorcu.

Za zaščito ribjega zaroda. Na podlagi zakona o ureditvi kmetijskega ministristva in zakona o ribolovu je kmetijski minister naročil pristojnim oblastem, naj strogo pazijo, da se zagotovi in omogoči svobodna vrnitev rib s poplavljenih zemljišč v tekoče vode in da ograditev voda, ki se odteka s poplavljenih zemljišč in mlak, ne bo nikjer večja kakor to določajo zakoni in predpisi o ribolovu. Vsak prestopnik morajo oblasti najstrožje kaznovati.

Poklicna svetovalnica v Mariboru

Pojasnila inicijatorjev akcije za to ustanovo

Z ozirom na razne ankete, ki so se vršile sedaj, a tudi že v prejšnjih letih v tej zadevi, kakor z ozirom na novice, ki so se pojavile po naših časnikih, bo gotovo dobro, če se naše občinstvo malo bližje seznani s to zadevo.

Že tekom mnogih let so čutili naši pedagoški in pa gospodarski krogi živo potrebo po svetovalnici, ki bi znala ugotoviti na znanstveni podlagi sposobnosti in spretnosti naše obrtniške, trgovske in industrijske mladine in ji izbrati na tej podlagi najbolj odgovarjajoče delo. V našem mestu so že poslovali in tudi sedaj deluje taka posvetovalnica kot nek priključek tukajšnje borze dela. Storile so nedvomno marsikatero koristno delo, vendar jim je manjkala še prava znanstvena podlaga, strogo določen delokrog in kvalificirano osebje. Lansko leto pa je izšla iniciativa s strani kr. banske uprave in je bila tukajšnja »Ljudska univerza« povabljena, da se resno pobrži za ustanovitev poklicne svetovalnice v Mariboru. Dala ji je tudi majhno subvencijo, da pošlje primerne pedagoga na izveščanje v Zagreb ali Beograd, kjer poslujejo z izbornim uspehom take svetovalnice že nekaj let, in da poskusi doseči moralno in materialno podporo s strani mestnega magistrata ter naše obrti, trgovine in industrije.

V očigled velike koristi, ki bi jo mogla nuditi taka poklicna svetovalnica, se je mestno načelstvo odzvalo povabilu Ljudske univerze ter sklicalo anketo naših gospodarskih, pedagoških krogov in drugih. Pretežna večina navzočih je potrdila veliko potrebo take ustanovitve, le dva gospoda sta bila mnenja, da zadoštuje za sedaj svetovalnica pri borzi dela v obstoječi primitivni obliki, da ustanovitev prave svetovalnice pa naj se čaka, dokler bi uredila banska uprava to vprašanje za vso Slovenijo in obenem tudi ustanovila vajeniški dom. Temu nasproti so zastopniki »Ljudske univerze« zavzeli stališče, naj se nikakor ne odbi-je ponujena pomoč banske uprave in se naj ne čaka, dokler bo ustanovljen tudi vajeniški dom. Poklicna svetovalnica ima svoj lastni, točno določen delokrog in ni nikakor navezana na delovanje vajeniškega doma. Nasprotno pa, če bo enkrat že poslovala, bo zamogla le pospešiti ustanovitev tudi prepotrebne vajeniškega doma v Mariboru. Dolžnost na šega mesta je, da pokaže, da zamore tudi z lastnimi močmi ustvariti kaj pomembnega. Saj služi prav naša »Ljudska univerza« kot dokaz, da zamore prekositi naše mesto na enem in drugem področju tudi centralo.

Še nekaj opomb zaradi finančne strani vprašanja. Pojavila se je v časnikih v

tej zvezi ogromna številka pol milijona, ki nima drugega namena, ko da plaši naše občinstvo. Nasprotno, zelo neznatni so stroški za tako ustanovitev. Mestna občina bi morala nuditi dve sobi, naši gospodarski krogi bi morali prevzeti enkrat vse nabavne stroške, približno 15.000 Din. banska uprava pa dati vsa-

ko leto majhno subvencijo in svetovalnica bi mogla poslovati že čez nekaj mesecev. Predvideni trije strokovnjaki so skromni, požrtvovalni ljudje in nikakor ne računajo na mastne plače. V tem položaju je torej to za mesto velevažno vprašanje. Vendar smo prepričani, da bodo pokazali vsi prizadeti krogi dovoli razumevanja in iniciativnosti in da bo kmalu poslovala v korist našim občanom dobro delujoča poklicna svetovalnica.

Delovanje mariborskega Ribarskega društva v preteklem letu

Referati letošjega občnega zbora

Kot smo že na kratko poročali, je imelo mariborsko Ribarsko društvo pretekli petek svoj letošnji redni občni zbor v lovski sobi hotela »Orel«. Lahko ugotovimo, da se je društvo zavedalo v polni meri svojih dolžnosti ter stremelo s svojim delom vedno za tem, da povzdiguje, goji in zaščiti ribarstvo v vseh vodah, ki spadajo v področje društva. Poleg tega pa se je odbor intenzivno udeleževal tudi v organizaciji ribarskih korporacij. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal nad vse agilni tajnik g. Božo Gajšek je razvidno, da je društveni odbor reševal tekoče zadeve v 42 rednih sejah ter na izrednem občnem zboru. Društvo je šlelo v preteklem letu 3 častne, 7 dopisujočih, 168 rednih ter 78 izrednih članov, skupno torej 256 članov.

Društveno delovanje je tudi v minilem letu oviralo dejstvo, da še ni bila izvršena revirna razdelitev, ki bi na mah uredila sedanje neznosno stanje v naših vodah. Saj je naravnost gorostasno, da je pri sedanjih razmerah možno, da ribari v enem revirju, kjer je po več lastnikov ribolovnih pravic, kar po 30 do 60 ribičev z vsemi mogočimi, dovoljenimi in nedovoljenimi ribolovnimi sredstvi. Da pri takih razmerah le malokateri lastnik ribolovne pravice misli na gojitev, je naravna posledica. Zaradi tega je Ribarsko društvo delovalo vztrajno na tem, da doseže revirno razdelitev tudi za bivšo mariborsko oblast ter se ni ustrašilo obširnega dela ter tudi ni popustilo v svojih zahtevah kljub temu, da so bile uresničenju na poti velike ovire. Pri tej zahtevi ga je zvesto podpiralo tudi celjsko Ribarsko društvo, ki je na revirni razdelitvi v enaki meri zainteresirano. Mariborsko Ribarsko društvo je poslalo spomenico z obširnim elaboratom g. ministru za poljedelstvo, vloge kr. banski upravi in posebno informativno vlogo ribarskemu referentu pri banovini. Istočasno je društvo zaprosilo predsednika Zveze ribarskih društev, narodna poslanca gg. Pustoslemška in Krejčija in tudi Ribarsko društvo v Zagrebu, da podprejo prošnje in spomenice potom osebnih intervencij pri merodajnih oblastih. Proš-

nje so uspele že v toliko, da so se pričela uvodna dela za revirno razdelitev ter so v področju Savinje še izvršena, v področju Drave in Mure pa se pričakuje izvršitev v letošnji zgodnji spomladi. S tem bo položen prvi temelj za racionalno in uspešno ribogojstvo, saj se bo na ta način uveljavilo edino pravo načelo: »En revir, en gospodar.«

V zvezi z zahtevo po revirni razdelitvi si je društvo tudi prizadevalo, da bi se izdal nov ribarski zakon, ki bi naj bil veljaven za vso državo. Po zaslugi narodnega poslanca g. Pustoslemška je bil ob priliki zadnjih razprav o državnem proračunu sprejet v finančni zakon amandman, s katerim se »uredba o ribarstvu«, ki je doslej veljala za področje ljubljanske oblasti, razširi na vso dravsko banovino, kar pomeni za mariborsko Ribarsko društvo skoro isto ko nov ribarski zakon.

Zvesto društvenem programu in namenu je odbor tudi v preteklem poslovnem letu posvečal vso pažnjo zaščiti in gojitvi ribarstva. V namene zaščite je odbor povečal in poostil nadzorstvo v vseh društvenih revirjih, nastavlil 8 novih paznikov ter uvedel letočno aktivno kontrolo, ki se bo udeleževala posebno ob času povodnji v dravskih revirjih, kjer se ob takih prilikah dela ogromna škoda suljenemu zarodu. Odbor je tudi potom zveze zaprosil bansko upravo ter tudi uspel, da je odredila za vse javne straže obligatorno kontrolo ribjih voda. Ker so se tatvine rib razpasle v obupni meri, je odbor strogo obravnaval vse prijavljene primere kršitve zakona in predpisov, in to v 122 primerih, od katerih je bilo 46 krivcev že obsojenih.

V namene gojitve rib je odbor tudi lani naročil 121.000 postrvnih iker, ki so se izvalile v društvenem vališču. Ikre so bile dobre kakovosti ter je v celoti odpadlo samo 7%. Krmljenje mladega zaroda se je vršilo od 16. aprila do 24. maja. Od mladega zaroda je društvo vložilo v društvene potoke 63.000 ribic, ostalih 45.500 pa je društvo oddalo raznim drugim interesentom. Za gojitev rib je prejelo društvo od banske uprave 2000

Din podpore za ikre, od kmetijskega ministrstva pa 12.000 Din za ureditev vališča in nabavo mladice. Za dvig sulčnega zaroda je odbor naročil od Ribarskega društva v Celju 10.000 mladih sulčkov, ter jih vložil v društvene revirje v Dravi. Glede obveznega vlaganja ribjega zaroda plemenitih rib je izdala kr. banska uprava naredbo, po kateri mora vsak zakupnik, odnosno lastnik ribolovne pravice vložiti v svoje revirje dokazano vsako leto primerno število zaroda, sicer bo strogo kaznovan. Da se izenačijo zaščitni ukrepi za potočno postrv za vse potoke, ki izvirajo na Pohorju in Kozjaku, je društvo zaprosilo bansko upravo še za dovoljenje v 5 potokih, kar je tudi doseglo, tako, da velja sedaj za vse potoke zaščitna mera 22 cm. Pri zaščiti ribarstva so društva poleg banske uprave z veliko uvidevnostjo podpirala vsa okrajna glavarstva, ptujska orožniška četa ter vse broziške postaje, nadalje veterinarski nadsvetnik g. Hinterlehner, stotnik g. Gošler ter razni drugi dobrotniki. Društvo je v preteklem letu imelo ribolovno pravico v 17 postrvnih potokih in v 10 dravskih revirjih.

Gospodar voda g. Schmautz je poleg vestnega opravljanja tekočih poslov svojega delokroga izdelal tudi točno in pregledno karto vseh revirjev v porečju Drave in Mure. Z letošnjim letom se je navedlo tudi zbiranje statističnih podatkov o postrvjem in sulčjem lovu. Društvena knjižnica nudi mnogo prvovrstnega in vsestranskega strokovnega čtiva. Ozko v zvezi z delovanjem in uspehi društva je tudi vprašanje lastnega glasila. V kratkem bo izšla že prva številka, ki se bo imenovala »Ribiškolovski vestnik«, ki bo izhajal na leto v 6 zvezkih.

Splošna gospodarska kriza tudi Ribarskemu društvu ni prizanesla ter se je blagajnik g. Greiner moral vse leto boriti z denarnimi težavami. Prihranki, ki jih ima društvo naložene, so pod zaporo, večje podpore in darovi so izostali, a znižati se je morala tudi licenčna pristojbina za razne revirje; tako je društvo bilo v glavnem navezano le na dohodke članarine.

Sokolstvo

Izredni občni zbor Sokolskega društva Maribor — matica. Sokolsko društvo Maribor — matica ima v četrtek 12. t. m. ob 19. uri v gornji mali dvorani Narodnega doma izredni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: Poročila funkcionarjev, volitev nove uprave in raznoterosti. Če ob določeni uri ne bo navzočih dovoljno število članov, bo občni zbor uro kasneje z istim dnevnim redom, ne oziraje se na število navzočega članstva. Bratje in sestre, vaša dolžnost je, da se občnega zbora zanesljivo udeležite! — Zdravo!

Koloman Mikszath:

Ženska bula

v Smargasi je vladala lepa kraljica Mirta, ki si je vabila v glavo, da so moški malopridneži. (Sicer pa je tako tudi moje mnenje.)

Izdala je torej strog zakon: ako kak moški kako žensko zapelje, sme ženska zahtevati, da se dotičnik ž njo poroči, ali pa, če ga hoče strožje kaznovati, zahtevati njegovo smrt.

Tako so živele ženske poslej jako prijetno. V deželi je bilo mnogo porok, in kraljica Mirta je bila zelo ponosna, da je izdala tako krasen zakon...

Nekega jutra se je zgodilo, da sta prišli v kraljičino sprejemnico dve dami. Nad vrati je visel krvav meč, na mizi pa je bilo razprostrti več vencev za neveste. Zakaj pri takih prilikah se je uporabljalo le to ali ono.

Tožiteljici sta bili lepi: ena rjavka z blestečimi sokolimi očmi, zavitim nosom in črnimi kodri; druga krotko zroča in zlatolaska.

»Česa želite?« je vprašala kraljica Mirta.

»Neki vitez me je zapeljal,« je dejala rjavka in zablistala z očmi.

»Mene tudi,« je zajecjala zlatolaska in novesila oči.

»Kdo si ti?« je vprašala kraljica rjavko.

»Jaz sem Arota, hči trgovca.«
»In kako se zove on, ki te je zapel v svoje mreže?«

»Vitez Bolus, gardni stotnik.«
Zlatolaska se je zdržnila.

»Jaz sem Delma in sem hči ladjedelca.«

»Koga obtožuješ?«
»Bolusa, gardnega stotnika.«

Zdaj se je zdržnila rjavka in njen obraz je zalila temna rdečica.

»Bolus, gardni stotnik?« je vzkliknila kraljica in ustnice so se ji tresle od jeze.

»Dve naenkrat? Tako nemoralnega moža še ni bilo v moji deželi. Rabelj!«

Rabelj, ki je stal v rdečem plašču zunaj v predsobi ter se s porok čakajočim duhovnikom prijetno razgovarjal, je vstopil, ko je čul klic.

»Pojdi in privedi sem Bolusa, gardnega stotnika.«

Kmalu je prišel stotnik. Bil je krepak, lepo vzrasel mladenič z velikimi, naprej stoječimi čeljustmi in precej plešaste glave. Nikakor ni imel torej posebno zapečljive zunanosti.

»Ali veš, česa si obtožen?«
»Vem veličanstvo.«

»Priznavaš?«
»Priznavam.«

Kraljica je bila od jeze vsa iz sebe in se je okrenila k gospodičnami.

»Saj poznate moj strogo izvršujoči zakon, ki dovoljuje le dvoje zadoščenj. Katero volita?«

»Naj se poroči z menoj!« je rekla Delma.

»Naj umre!« je dejala Arota.

Kraljica se je ustrašila. Oboje ni mogoče. Zdaj je čutila, da je »ženska bula« (kakor so zvali njen zakon) velika neumnost. In zaradi nje so njo slavili vsi vladarji sveta kot veliko kraljico!

Mirta je začela prositi:

»Arota, vzemi si Delmo za vzgled! Glej, kako je krotka, velikodušna. Srce ima golobje. Taka mora biti ženska. In potem misli tudi name: nesrečna bi bila, ako bi ne mogla zakonu ugoditi. Prosim te Arota, bodi usmiljena!«

Arota se je borila dolgo sama s seboj, končno je pa rekla: »Dobro. Želim isto, kar želi Delma.«

Mirta je odleglo. Toda takoj je dejala nejevoljna: »Zopet nov zapetljaj! Nanj nisem mislila. On vendar ne more vzeti obeh za ženo!« — po kratkem premišljevanju se je obrnila k stotniku: »Mislim, da je tu samo ena pomoč; izberi si sam!«

Bolus je ogledoval dekleti. Tam je stala trmasto ponosna Arota, tu krotka, vitka Delma. Nekaj hipov se je obotavljal, potem pa je dejal odločno:

»Izbral sem Aroto, veličanstvo.«

Arota je dvignila še ponosnejše svojo glavo in obraz ji je zažarenil v triumfu.

»Ti nehvaležni podli človek!« je zakričala Delma. »Kraljica, jaz želim smrt tega človeka!«

Kraljica sama je bila silno ogorčena,

da gospod Bolus ni izbral Delme, ki mu je rešila življenje.

»Zares,« je rekla, »ta človek zasluži smrt. Ker prosiš zdaj tudi ti Delma, kakor je prosila prej Arota, da naj umrje, zgodi se vajina volja! Rabelj, pojdi po meč!«

Tedaj je vzkliknila Arota obupano:

»Ne, ne, kraljica! Sklicujem se na zakon. Ne pustim ga usmrtiti, ker on bo moj mož.«

Kraljica je prebledela.

»Mar ste blazne ve ženske? To se pravi: jaz sem blazna, ker vas ščitim pred moškimi, namesto da bi ščitila moške pred vami... Kancelar, raztrgaj žensko bulo in jo vrzi skozi okno!«

Kancelar je raztrgal bulo in jo vrgel na smetišče. Od takrat delajo moški po vsem svetu z ženskami, kar hočejo.

TRIKRAT OŽENJEN Z ISTO ŽENO.

Ameriški advokat Joe Brassles je postavil zanimiv rekord. V zadnjih petih letih se je trikrat oženil in ločil, in to vselej z eno in isto ženo. Ko se je tretjič ločil, je izjavil, da je končno uvidel, da s svojo ženo, s katero je trikrat poskušal svojo zakonsko srečo, ne more postati srečen. Svojim prijateljem je dejal, da se četrtič ne bo več oženil z njo. Najbrže pa tudi ta njegova prisega ne bo držala in si jo bo nakopal še četrtič na vrat.

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»In naposled, mar nisva človeka, prav taka, kakršna sta bila onadva? Kako in zakaj bi smeli oni sramotiti nas in nas pobijati samo zaradi tega, ker sva drugačne polti kakor so oni? Mar nismo vsi ustvarjeni iz duha Njega, ki je nas vseh najvišji gospod? Ne vdam se!«

»Resnico govoriš,« je potrdil Buramak Savadagaku, ki se je vedno bolj razvnel, »toda kdo se bo oziral na najino modrovanje? Vse bolj se mi zdi, da bi bilo najbolje tajiti. Midva nisva bila v zabavišču, nisva se z nikomer sprla in nisva nikogar ubila. Naj nama dokažejo.«

»Prepustiva vse to princu princev. Njemu morava povedati po pravici. On naj odloči, kaj nama je storiti!«

»Dobro,« se je vdal Buramak, »starejši si in jaz sem samo tvoj pribočnik. Stori kakor se ti zdi. Moja dolžnost je poslušati te in izpolniti kar mi ukazuješ. Govoril sem samo, ker se bojim, da sva po nepremišljenosti zapravila življenje

in povrh še dekleti, ki naju ljubita.«

»Bodi kakorkoli,« je dejal Savadagak. »Vojaka sva in vojaku ne sme biti smrt nič strašnega. Kdor se je boji, ni vreden življenja.«

Prispela sta do trga, ki je ločil meščanski del prestolnice od dvorne četrti. Megla se je polagoma redčila. Pred seboj sta zagledala medle obrise dvornega obzidja in straže na njem. Pospešila sta korake, zavila okoli prvega ogla in dospela do vrat oddelka za tuje čete in odposlaništva. Srce jima je hitreje bilo, ko sta se približala stražam in pozdravila, ko pa ju ni nihče ustavil in sta lahko nemoteno vstopila, ju je zopet prevzelo upanje na srečen iztek.

»Rešena sva,« je vzkliknil Savadagak, ko sta bila v svoji sobi; »ničesar ne vejo.«

»Ne hvali dneva pred večerom!« je ugovarjal Buramak. »Če še ne vejo, bodo pa izvedeli. Sicer pa; morda vejo in so naju le pustili v past...«

27

»Požuriti se morava do princa,« je odvrnil Savadagak ter hotel sesti, toda prav tedaj so se nenadoma odprla vrata in med dvermi se je pojavil poveljnik Amarazis z dvema dvornima častnikoma in osmimi oboroženimi stražarji. Savadagak in Buramak sta se zdrznila in prebledela. Vedela sta, da sta ujeta in izgubljena.

»V imenu faraona faraonov Semisa Ofirisa, ki je najvišji gospod in sodnik, vaju pozivam, častnika kralja kraljev Ilmagada, pribočnik Savadagak in tekač Buramak, da odložita orožje in mi sledita!« je zaukazal Amarazis.

»Kam in zakaj?« sta vzkliknila oba hkrati.

»To bosta izvedela,« je odgovoril kratko in trdo Amarazis. »Storita, kar sem vama velel!«

Savadagak in Buramak nista spregovorila, še spogledala se nista, pa sta vendar začutila oba hkrati isto vprašanje, ki jima je kakor blisk prešlo možgane: »Naj se upreva ali vdava? Upreti se, pomeni smrt, pomeni konec,« sta doumela. »Vdati se pomeni izročiti se na milost in nemilost sodbi.« Vse to jima je v odločki sekunde preletelo razum in roka je mehnično segla za pas ter izdrla vo-

jaško bodalo. Molče, brez besed sta stopila med oborožene stražarje in odšla z njimi. Pred četo je stopal Amarazis, za njo sta šla dva dvorna častnika.

Šli so čez več dvorišč in skozi več vrat, dokler niso dospeli do velikega, v terasah zgrajenemu stolpu podobnega poslopja. Pred vrati so stale štiri vrste straž, oboroženih do zob. Njihov zapovednik je brez besede odprl tesna kovinska vrata. Za njimi se je iztegnil v temno dolg, z vlažnim, po trohnobi smrdečim zrakom napolnjen hodnik. Amarazis je obstal pri vhodu; Savadagaku in Buramaku sta spremila do notranjih ječ le častnika s stražarji. Azetka sta vide-la, kako so se na obeh straneh hodnika vrstila kovinska vrata in sta uganila: ječe. V eno teh ječ so pahnili stražarji tudi njiju.

Ko so se vrata zopet zaprla, sta ostala v popolni temi. Z rokama sta otipala svoje novo stanovanje in ugotovila, da je njuna ječa tesna, komaj tri ali štiri korake dolga in prav toliko široka celica brez okna in brez vsake opreme. Na tleh sta otipala dele človeškega okostja in lobanjo.

(Se bo nadaljevalo.)

Delovanje Jugoslovanske nacionalne stranke

Krajevna organizacija za IV. okraj.

Krajevna organizacija JNS za IV. okraj je imela na veliki četrti zvečer v gostilni »Pri zlatem levu« članski sestanek, ki je bil namenjen odhodnici prijubljene tajnika tov. V. Kovačiča. Sestanka, katerega je posetil tudi narodni poslanec dr. Pivko, se je udeležilo kakih 20 somišljenikov, to je pičlo število, ki pa je zaradi neprimernosti časa upravičljivo. V toplih besedah je slavil predsednik učitelj Fran Golež odhajajočega tajnika kot navdušenega nacionalista in vnetega sodelavca ter agilnega funkcionarja krajevnne organizacije ter se mu je za njegovo nesebično delovanje v organizaciji v imenu vsega članstva iskreno zahvalil ter mu želel obilo sreče, zadovoljstva in uspehov na njegovem novem službenem mestu.

Vidno ginjen se je tov. Kovačič v daljšem govoru zahvalil predsedniku za njegove prisrčne besede ter je v svoji znani skromnosti odklanjal vsa priznanja. Zagotavljal je, da se bo svoje druge domo-

vine, prijaznega Maribora, vedno z veseljem spominjal ter izrekel željo za razmah in procvit krajevnne organizacije, kateri je z radostjo posvetil svoje moči. Nato sta še izpregovorila odhajajočemu tovarišu v slovo nekaj prisrčnih besed narodni poslanec dr. Pivko in odbornik Karba.

Sledilo je nato jako zanimivo poročilo narodnega poslanca dr. Pivka, katero so poslušali navzoči z največjo pazljivostjo ter so nato stavili na govornika razna vprašanja. Predsednik se mu je za izvajanja iskreno zahvalil ter pri tem poudarjal, kakega velikega pomena so članski sestanki in apeliral na navzoče, naj se podobnih sestankov v bodoče polnoštevilno udeležijo, agitirajo zanje pri ostalih članih in v vsakem oziru delujejo v prosep naše organizacije. S tem apelom in ponovnim pozdravom odhajajočemu tovarišu je zaključil predsednik sestanek, ki je svoj namen popolnoma dosegel.

Sport

SK Ilirija:ISSK Maribor. V nedeljo 8. m. bo gostovala v Mariboru enajstotica ljubljanske Ilirije ter odigrala s ISSK Mariborom prvenstveno tekmo. Tekma se bo odigrala s pričetkom ob 16. na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu in sicer ob vsakem vremenu.

Odbor za delegiranje sodnikov pri OOLNP, službeno. Nedeljske tekme sodijo: Prijateljsko tekmo ISSK Maribor rez.:SK Železničar rez. g. Kopic, prvenstveno tekmo SK Ptuj:SK Drava g. Nemec, prvenstveno tekmo SK Svoboda (Maribor): SK Panonija v Murski Soboti g. Bizjak. Sodnika za prvenstveno tekmo SK Ilirija:ISSK Maribor delegira LNP.

Mariborska zimskosportna podzveza, službeno. Jutri, v petek 6. t. m. ob 20. odbora seja v društveni pisarni, Kolodvorska ulica 1.

Motosekcija »Peruna« priredi v nedeljo 8. tm. svoj prvi letošnji izlet v Sv. Lenart pod vodstvom načelnika gosp. O. Črepinka. Odhod v nedeljo ob 13.30 s Trga svobode. Vabljeni so motociklisti kot tudi kolesarji.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 0.1 stopinj C pod ničlo; minimalna temperatura je znašala 2.1 stopinj C pod ničlo; barometer je kazal pri 12.4 stopinjah 732, reduciran na ničlo pa 730.5; relativna vlaga 84; vreme je jasno in vetrovno; vremenska napoved pravi, da bo temperatura nekoliko narasla, vendar še ne bo toplo. Večnoma bo močno oblačno in bodo na jugu padavine.

Zadružna mlekarna. V zadnjem času rase zanimanje okoliških kmetov za Zadružno mlekarico. Temu zanimanju sledimo tudi mariborski konzumenti, ki iskreno želimo, da bi se ta misel in načrt čimprej uresničila. Ne more nam biti vse eno, kakšno mleko pijemo, dobro ali slabo, čisto in zdravo ali nesnažno in nezdravo. Le mlekarica zadruge je edina poklicana odstraniti vse take nedostatke v mleku, ki je in tudi ostane prva nujno potrebna prehrana. Prepričani smo, da nas ne bo taka gospodarska ustanova gospodarsko prav nič obremenjala. Stalna cena enotnega mleka s stalnim odstotkom toščice, ki jo bo zadruha pri strokovnem pripravljanju mleka zvišala, bo najbolj pravična in v skladu s produkcijskimi stroški ter v dobrobit kmetov in meščanov. Kot iskreni državljani se moramo ozirati tudi na odnošaje med poedinimi vejami narodnega gospodarstva, predvsem pa na kmetijsko gospodarstvo. Zavedati se moramo, da s kmetom rasemo in padamo in da gre naš gospodarski položaj vedno sporedno z njegovim. Danes je sicer one mogel in omagujemo tudi mi. Čim se bo naš kmet gospodarsko rehabilitiral in v kolikor se bo osamosvojil, toliko bo pomagano tudi nam. To bo pa mogel doseči le z zadružnim gospodarstvom, od katerega bodo imeli meščani nedvomno velike koristi.

Mednarodni kongres radiofonije. Okrog 15. t. m. bo v Varšavi mednarodni kongres radiofonije, ki se ga bo udeležilo 22 predstavnikov raznih držav. Na dnevnem redu so obširne razprave in pomembni predlogi za razvoj in napredek radiofonije.

Nova iznajdba v kraljestvu radija

Uspehi hčerke iznajditeljice Curie.

Znano je, da sta zakonca Curie odkrila čudežen element radij in tako iznašla rešilno sredstvo proti mnogim boleznim, kakor tudi pripomoček, s katerim se da ugotoviti razna dobra svojstva nekaterih elementov. V zadnjem času pa se je z naukom o radiju mnogo pečala tudi njuna hčerka Irena, ki ji je pri tem pridno pomagal tudi njen mož Joliot. Zanimivo je, da se s svojimi čudežne tvarine radija največ pečajo ženske. V zadnjem času se sicer vedno bolj uporablja metoda, da bi se radij nadomestil s pomočjo nekih metalnih preparatov in da bi ti preparati vsaj za nekaj časa postali radioaktivni. Pri teh poizkusih so pokazale vztrajno delavnost in požrtvovalnost prav ženske.

Tako je neka mlada Romurka v svojem predavanju, ki ga je imela pred kratkim na francoski akademiji znanosti, pokazala zadovoljive rezultate radioaktiviziranja nekaterih metalnih preparatov. Kar je načela predavateljica, to je nadaljevala mlada Irena Joliotova. Pri nekem poizkusu je opazila, da je postala ploščica iz aluminija pri zelo enostavnem postopku radioaktivna. Če se zveže aluminijasta ploščica s katerikoli bilo radioaktivnim preparatom, ohrani tudi še po odstranitvi tega preparata radioaktivno značaj.

Slična svojstva pa kažejo tudi drugi elementi. Lep uspeh pri teh poizkusih sta dosegla tudi dva angleška učenjaka, znana po deljenju atomov. Njima se je posrečilo pri nekem poizkusu, da je ostal grafit 20 minut radioaktiven, čeprav ni bil v zvezi z nobenim takim preparatom. Naravno je, da imajo vsi dose-danji poizkusi še bore malo praktičnega. Za prakso so še neuporabljivi, in ko se bo posrečilo doseči radioaktivnost nekaterih materij za delj časa, bo imelo

človeštvo od tega velike koristi. Radij, ki je danes še zelo drag in ga hranijo samo nekateri inštituti v zelo majhnih količinah, bo po posrečenih poizkusih izgubil svojo vrednost, ker bo možno, da si bodo tudi manj premožni inštituti nabavili razne radioaktivne preparate, ki ga bodo v polni meri nadomeščali. Mlada Irena Joliotova pričakuje, da bo v tem v najkrajšem času uspela.

Stavisky v filmu.

Na Dunaju se je osnoval konzorcij, ki namerava prikazati življenje in smrt Staviskega na filmskem traku. Zelo številni bodo posnetki afere po njegovi smrti. Film bo zelo dolg in se bo imenoval »Pariški film«.

Zakon o zaščiti avstrijskih umetnikov.

Avstrijsko prosvetno ministrstvo je izdelalo zakon za zaščito avstrijskih umetnikov. Ta zakon pa ne bo tako strog, kakor je nemški. Dovoljeno bo na avstrijskem teritoriju delovanje tudi tujim umetnikom, vendar bodo morali imeti za to posebno dovoljenje prosvetnega ministrstva.

Nagli padec temperature v Evropi. Po velikonočnih praznikih je po vsej Evropi naglo in nepričakovano ter znatno padla temperatura. Vrhovi Alp in drugih gorskih sistemov so dobili debelo plast novega snega. Od severa se valijo mrzli valovi in ni pričakovati, da bi se vreme že v nekaj dneh izboljšalo. Po vseh krajih je temperatura zlezla pod ničlo. V Karpatih je predvčerajšnjim snežilo neprestano 24 ur. Gosti sneg je padal večeraj tudi po vseh krajih naše države. Obležal je le na višjih mestih, dočim se je v dolinah naglo in sproti talil. Danes zjutraj je padla huda slana, ki je zelo kvarna za kulture. Uničila je zgodnje pomladansko cvetje marelic in drugih zgodnjih sadnih dreves ter povzročila znatno škodo.

Mali oglasi

Prodaj

ELEGANTNA JEDILNICA (dve kredenci) Din. 2800, miza za raztegniti, postelja in omara za obleko na prodaj. Vprašati Ruška cesta 3/I, desno. 1361

STAVBENE PARCELE z vrtom v sredini mesta ceneno na prodaj. Vprašati Ruška cesta 3/I, desno. 1310

Razno

SVETLI PREMOG Din 37.—, žagana bukova drva Din 20.—, prevozi tovorov po znižani ceni. Tičar, Jezdarska ul., Telefon 2715. 1228

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO oddam, sprejem tudi gospodni kot sostanovanko. Slovenska ul. 22/I, dvorišče. 1358

SOBO s štedilnikom oddam eni osebi. Vprašati pri »Jeleni«, Meljska cesta 43. 1357

ODDAM POCENI opremljeno sobo na ulico z zajuterkom. Koroška cesta 56, I. nadst., vrata 6. 1355

ELEGANTNO SOBO s prostim vhom, električno razsvetljavo, parketom, največja čistoča, oddam s I. majem eni ali dvema osebam. Vrazova ul. 6, pritličje, levo. 1337

Sobo išče

PRAZNO, MALO SOBICO tudi če je nekoliko večja, išče samostojna oseba, ki je brez dan zaposlena. Ponudbe pod »št. 100« na upravo lista. 1364

Stanovanje

STANOVANJE s tremi sobami in z vrtom oddam. Vprašati Kamnica 20. 1352

IŠČEM SOBO in kuhinjo v mestu ali bližini s I. majem. Naslov pustiti v upravi lista. 1359

DVOBOBNO STANOVANJE v Magdalenski ulici se odda takoj v najem. Kje, pove uprava. 1325

Oglašujte!